समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

নৱম শ্ৰেণীৰ বাবে

বিজ্ঞান

অধ্যায় - ১৫

খাদ্য সম্পদৰ উৎকৰ্ষ সাধন

অংশ – ৪
প্ৰশ্নোত্তৰ

জাহ্নৱী দাস

প্ৰশ্নাৱলী

1। শস্য, মাহ, ফলমূল আৰু শাক-পাচলিৰ পৰা আমি কি আহৰণ কৰোঁ?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

প্ৰশ্নাৱলী

1। শস্য, মাহ, ফলমূল আৰু শাক-পাচলিৰ পৰা আমি কি আহৰণ কৰো ?

উত্তৰঃ- শস্যৰ পৰা আমি কার্বহাইড্রেট পাওঁ। মাহৰ পৰা প্রটিন পাওঁ। ফলমূল আৰু শাক-পাচলিৰ পৰা বেছি পৰিমাণৰ ভিটামিন, খনিজলৱণ আৰু কম পৰিমাণে প্রটিন, কার্বহাইড্রেট আৰু চর্বী পাওঁ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

21 শস্য উৎপাদনত জৈৱিক আৰু অজৈৱিক কাৰকবোৰে কেনেদৰে প্ৰভাব পেলায়?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

21 শস্য উৎপাদনত জৈৱিক আৰু অজৈৱিক কাৰকবোৰে কেনেদৰে প্ৰভাব পেলায়?

উত্তৰঃ- জৈৱিক কাৰক যেনে- বেমাৰৰ বীজাণু, কীটপতংগ আৰু কৃমি আদিয়ে ভেঁকুৰ আৰু বেক্টেৰিয়া জনিত ৰোগৰ সৃষ্টি কৰে। ইয়াৰ ফলত শস্যৰ উৎপাদনত বাধাৰ সৃষ্টি হয়।

অজৈৱিক কাৰক যেনে খৰাং, অধিক লৱণযুক্ত মাটি, বানপানী, উষ্ণতা, শীত আৰু হিম আদি পৰিবেশৰ ওপৰত প্ৰভাব পেলোৱা কাৰক সমূহেও শস্যৰ উৎপাদনত বাধাৰ সৃষ্টি কৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

31

শস্যৰ উৎকর্ষ সাধনত কোনবিলাক শস্য সম্বন্ধীয় আকাংক্ষিত বৈশিষ্ট্যপূর্ণ চৰিত্র বিবেচনা কৰা হয় ?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3। **শস্যৰ উৎকর্ষ সাধনত কোনবিলাক শস্য সম্বন্ধীয় আকাংক্ষিত বৈশিষ্ট্যপূর্ণ চৰিত্র বিবেচনা কৰা হয় ?**

উত্তৰঃ- পশুধনৰ খাদ্যৰ বাবে প্রয়োজনীয় শস্যবিলাক ওখ হোৱাৰ উপৰিও জোপোহা হ'ব লাগে। ধান জাতীয় শস্যৰ ক্ষেত্রত চাপৰ হ'ব লাগে। ইয়াৰ ফলত এইবিলাক শস্যৰ কম পৰিমাণৰ পুষ্টিৰ প্রয়োজন হয়। সেইদৰেই শস্য সম্বন্ধীয় আকাংক্ষিত চৰিত্রৰ উৎকর্ষ সাধন কৰি পৰিবর্তন ঘটাই ল'লে অধিক উৎপাদনত সহায়ক হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। মুখ্য অনুপোষকবিলাক কি কি আৰু এইবিলাকক কিয় মুখ্য অনুপোষক বুলি কোৱা হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। মুখ্য অনুপোষকবিলাক কি কি আৰু এইবিলাকক কিয় মুখ্য অনুপোষক বুলি কোৱা হয়?

উত্তৰঃ- মুখ্য অনুপোষক নাইট্ৰজেন, ফছফৰাছ, পটাছিয়াম, কেলছিয়াম, মেগনেচিয়াম, ছালফাৰ। উদ্ভিদৰ বৃদ্ধি আৰু বিকাশৰ বাবে এই ছয়বিধ অনুপোষক অতি বেছি পৰিমাণে প্ৰয়োজন হয় আৰু সেইবাবে ইহঁতক মুখ্য অনুপোষক বুলি কোৱা হয়।

5। উদ্ভিদে অনুপোষক দ্রব্যবিলাক কৰপৰা কেনেকৈ আহৰণ কৰে ?

5। উদ্ভিদে অনুপোষক দ্রব্যবিলাক কৰপৰা কেনেকৈ আহৰণ কৰে ?

উত্তৰঃ- উদ্ভিদে অনুপোষক দ্রব্যবিলাক বায়ু, পানী আৰু মাটিৰ পৰা আহৰণ কৰে। বায়ুৰে কার্বন আৰু অক্সিজেনৰ যোগান ধৰে, পানীয়ে হাইড্রজেন আৰু মাটিয়ে আন 13 বিধ অনুপোষক যোগান ধৰে।

উৎস	অনুপোষক দ্রব্য
বায়ু	কার্বন আৰু অক্সিজেন
পানী	হাইড্র 'জেন, অক্সিজেন
মাটি	(i) মুখ্য অনুপোষক: নাইট্র'জেন, ফচফৰাচ, পটেছিয়াম, কেলছিয়াম, মেগনেছিয়াম, ছালফাৰ (ii) ক্ষুদ্রমাত্রিক অনুপোষক: আইৰণ, মেংগানিজ, ব'ৰ'ণ, জিংক, কপাৰ, মলিবদেনাম, ক্ল'ৰিণ

6। মাটিৰ উৰ্বৰতা ৰক্ষা কৰাত জৈৱসাৰ আৰু কৃত্রিম সাৰৰ প্ৰয়োগৰ ভূমিকাৰ মাজত তুলনা কৰা।

6। মাটিৰ উৰ্বৰতা ৰক্ষা কৰাত জৈৱসাৰ আৰু কৃত্রিম সাৰৰ প্ৰয়োগৰ ভূমিকাৰ মাজত তুলনা কৰা।

উত্তৰঃ- জৈৱিক সাৰে মাটিত অনুপোষক দ্ৰব্য আৰু জৈৱ পদাৰ্থৰ পৰিমাণ বৃদ্ধিত সহায় কৰি মাটিক সাৰুৱা বা উৰ্বৰ কৰি তোলে। জৈৱিক সাৰত থকা জৈৱ পদাৰ্থবিলাকে মাটিৰ গঠন আৰু গুণাগুণৰ উৎকৰ্ষ সাধন কৰে। ইয়াৰ দ্বাৰাই বালিঅঁহীয়া মাটিয়ে পানী ধৰি ৰাখিব পৰাত সহায় কৰে।

একেদৰে প্ৰচুৰ পৰিমাণে জৈৱ পদাৰ্থ থকা বোকা মাটিকো পানী বন্ধ বা জমা হৈ থকাৰ পৰা ৰক্ষা কৰে। এডোখৰ ভূমিত একেৰাহে কৃত্ৰিম সাৰ প্ৰয়োগ কৰি থাকিলে সেই মাটিৰ উৰ্বৰতা নাশ হয়, কাৰণ কৃত্ৰিম সাৰে জৈৱিক পদাৰ্থবিলাক পুনৰাই মাটিলৈ ওভোতাই আনিব নোৱাৰে আৰু মাটিৰ অনুজীৱবিলাকৰো অপকাৰ সাধন নকৰে। কৃত্ৰিম সাৰ ব্যৱহাৰ কৰি এককালীনভাৱেহে উপকৃত হ'ব পাৰি, কিন্তু জৈৱিক সাৰ প্ৰয়োগ কৰিলে মাটিৰ উৰ্বৰতা ধৰি ৰাখে বাবে দীৰ্ঘকালীনভাৱ উপকৃত হ'ব পাৰি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

7। তলৰ কোনবিলাক অৱস্থাৰ পৰা অধিক লাভবান হ'ব পাৰি?

(a) খেতিয়কে উন্নত মানদণ্ডৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰা, জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা অৱলম্বন নকৰা বা কৃত্রিম সাৰৰ প্রয়োগ কৰা।

(b) খেতিয়কে সাধাৰণ বীজ ব্যৱহাৰ কৰা, জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা আৰু কৃত্রিম সাৰৰ প্রয়োগ কৰা।

(c) খেতিয়কে উন্নত মানদণ্ডৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰা, জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা, কৃত্রিম সাৰৰ প্ৰয়োগ কৰা আৰু শস্য সুৰক্ষাৰ ব্যৱস্থাপনা গ্ৰহণ কৰা।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

(c) খেতিয়কে উন্নত মানদণ্ডৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰা, জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা, কৃত্রিম সাৰৰ প্ৰয়োগ কৰা আৰু শস্য সুৰক্ষাৰ ব্যৱস্থাপনা গ্ৰহণ কৰা।

উত্তৰঃ (c) খেতিয়কে উন্নত মানদণ্ডৰ বীজ ব্যৱহাৰ কৰা, জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰা, কৃত্রিম সাৰৰ প্ৰয়োগ কৰা আৰু শস্য সুৰক্ষাৰ ব্যৱস্থাপনা গ্ৰহণ কৰি অধিক লাভবান হ'ব পাৰে।

কাৰণ -

i. উন্নত মানদণ্ডৰ বীজৰ পৰা অধিক ফচল পাব পাৰি।

ii. কৃত্রিম সাৰ প্রয়োগৰ ফলত উদ্ভিদৰ গা-গছ ভালদৰে বিকাশ, বৃদ্ধি হৈ শ্রীবৃদ্ধি হোৱাত নিশ্চয়তা থাক।

iii. শস্যৰ বৃদ্ধি কালছোৱাত প্রয়োজনীয় পানী সঠিক সময়ত নির্দিষ্ট পৰিমাণে দিব পাৰিলে আশা কৰা মতে উৎপাদন পাব পাৰি।

iv. কীট-পতংগ, গৰু-ছাগলী, বিভিন্ন ৰোগৰ পৰা উদ্ভিদক সুৰক্ষা দিব পাৰিলে উৎপাদিত শস্যৰ হানি বিঘিনি নহয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪।

শস্য সুৰক্ষাত কিয় প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা আৰু জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয়?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪। শস্য সুৰক্ষাত কিয় প্ৰতিৰোধ ব্যৱস্থা আৰু জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয় ?

উত্তৰঃ-

(i) এই পদ্ধতিত প্ৰদূষণ নহয়।

(ii) শস্যসমূহ জৈৱিক কাৰক যেনে – পোক, এন্দুৰ, ভেঁকুৰ, চাঁহী, বেক্টেৰিয়া আদিৰ দ্বাৰা ক্ষতিগ্ৰস্ত হয়। এই বিলাক কাৰকে শস্যৰ বীজৰ গুণাগুণ হ্ৰাস কৰে, ওজন কমায়, অংকুৰণ ভালদৰে নহয়, শস্যৰ বৰণ সলনি কৰে, যাৰ বাবে বাণিজ্যিকভাৱে ক্ষতি হয়। সেইবাবে জৈৱিক নিয়ন্ত্ৰণক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9।

কোনবিলাক কাৰকৰ বাবে ভঁৰালত মজুত ৰখা শস্যৰ ক্ষতি সাধন হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9। **কোনবিলাক কাৰকৰ বাবে ভঁৰালত মজুত ৰখা শস্যৰ ক্ষতি সাধন হয়?**

উত্তৰঃ-

জৈৱিক কাৰক -

পোক, এন্দুৰ, ভেঁকুৰ, চাঁহী, বেক্টেৰিয়া।

অজৈৱিক কাৰক -

ভঁৰালৰ অনুপযুক্ত উষ্ণতা আৰু জলীয় ভাপ।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

10। গো প্ৰজাতি উন্নত কৰিবৰ কাৰণে কোনটো পদ্ধতি সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা হয় আৰু কিয় কৰা হয় ?

10। গো প্ৰজাতি উন্নত কৰিবৰ কাৰণে কোনটো পদ্ধতি সাধাৰণতে ব্যৱহাৰ কৰা হয় আৰু কিয় কৰা হয় ?

উত্তৰঃ- গো প্ৰজাতি উন্নত কৰিবৰ কাৰণে দুটা প্ৰজাতিৰ বৰ্ণসংকৰ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা হয়। যাৰ ফলত দুয়োটা প্ৰজাতিৰ আকাংক্ষিত প্ৰকাৰ পাব পাৰি। এনে ধৰণৰ গো প্ৰজাতিৰ ৰোগ প্ৰতিৰোধ ক্ষমতা অধিক থকাৰ উপৰিও সকলো পৰিৱেশত ভালকৈ চলিব পাৰে। লগতে এনে প্ৰজাতিৰ পৰা গাখীৰৰ উৎপাদনও বেছি হয়।

11। তলৰ উক্তিটোৰ তাৎপর্য আলোচনা কৰা-

"এইটো অতি তাৎপর্যপূর্ণ কথা যে ভাৰতীয় হাঁহ-কুকুৰাই হ'ল কম আঁহযুক্ত (মানুহৰ অনুপযোগী) খাদ্যৰ পৰা অতি পুষ্টিকৰ প্রাণী প্র'টিনলৈ ৰূপান্তৰ কৰিব পৰা প্রাণী।"

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

11। তলৰ উক্তিটোৰ তাৎপর্য আলোচনা কৰা-

"এইটো অতি তাৎপর্যপূর্ণ কথা যে ভাৰতীয় হাঁহ-কুকুৰাই হ'ল কম আঁহযুক্ত (মানুহৰ অনুপযোগী) খাদ্যৰ পৰা অতি পুষ্টিকৰ প্রাণী প্র'টিনলৈ ৰূপান্তৰ কৰিব পৰা প্রাণী।"

উত্তৰঃ- সাধাৰণতে হাঁহ-কুকুৰাৰ পালন মানুহে মাংস আৰু কণীৰ বাবে কৰে য'ৰ পৰা অধিক প্রাণীৰ দেহত লগা প্র'টিন পাব পাৰি।

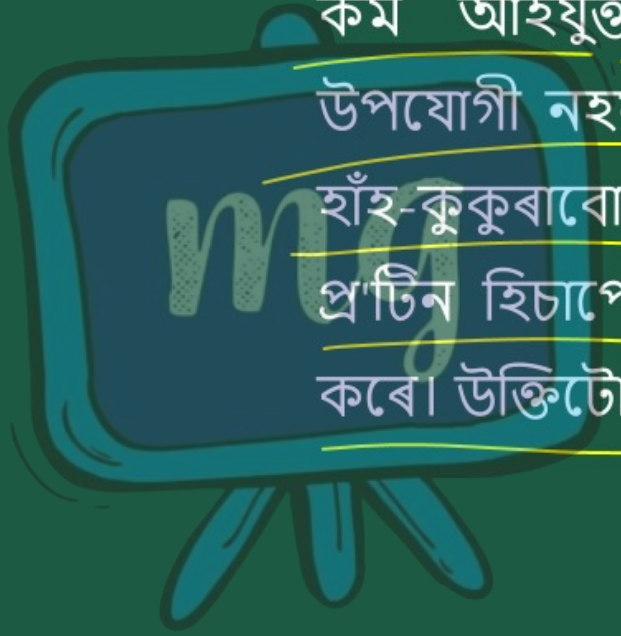

হাঁহ-কুকুৰাৰ পামত যোগান ধৰা খাদ্যবোৰ কম আঁহযুক্ত। যিবোৰ মানুহৰ কাৰণে উপযোগী নহয়। এইবোৰ খাদ্য খাই যেতিয়া হাঁহ-কুকুৰাবোৰ ডাঙৰ হয় তেতিয়া মানুহে প্ৰ'টিন হিচাপে মাংস আৰু কণীবোৰ গ্ৰহণ কৰে। উক্তিটোৰ এইটোৱে তাৎপৰ্য আছিল।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

12। দুগ্ধপাম আৰু হাঁহ-কুকুৰা পাম পৰিচালনাৰ বাবে কি কি অনুশীলন সাধাৰণতে হাতত লোৱা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

12। দুগ্ধপাম আৰু হাঁহ-কুকুৰা পাম পৰিচালনাৰ বাবে কি কি অনুশীলন সাধাৰণতে হাতত লোৱা হয়।

উত্তৰঃ- দুগ্ধপাম পৰিচালনাৰ অনুশীলন -

i. দুগ্ধপাম বা গো-পাম পৰিষ্কাৰ আৰু তাত থকা গৰু-ম'হৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় আশ্ৰয়ৰ ব্যৱস্থা থাকিব লাগে।

ii. গৰু, ম'হ ৰখা ঘৰবোৰত বায়ু চলাচলৰ সু-ব্যৱস্থাৰ লগতে যাতে বৰষুণ, তাপ আৰু শীতৰ পৰা ৰক্ষা পাব পাৰি তাক লক্ষ্য ৰাখিব লাগে।

iii. গোহালি ঘৰৰ মজিয়াখন চাফ-চিকুণৰ সুবিধার্থে হেলনীয়া হ'ব লাগে।

iv. পুষ্টিকৰ উপাদান থকা সুষম খাদ্য যোগান ধৰিব লাগে।

v. সময়মতে বিভিন্ন বেক্টেৰিয়া আৰু ভাইৰাছজনিত ৰোগৰ পৰা বচাবলৈ পামত ভেকচিন বা টীকাকৰণৰ ব্যৱস্থা ল'ব লাগে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

হাঁহ-কুকুৰাৰ পাম পৰিচালনাৰ অনুশীলন-

i. পামঘৰ উষ্ণতা নিয়ন্ত্ৰণ থকা হ'ব লাগে।

ii. চাফ-চিকুণ পামঘৰ হ'ব লাগে।

iii. উপযুক্ত পুষ্টিকৰ আহাৰ যোগান ধৰিব লাগে।

iv. মহামাৰী নিয়ন্ত্ৰণৰ কাৰণে টীকাকৰণৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ উপৰিও মাজে মাজে বীজাণুনাশক দ্ৰব্য পামঘৰত চটিয়াব লাগে।

13। ব্ৰইলাৰ আৰু লেয়াৰসমূহৰ মাজত পাৰ্থক্য কি আৰু সিঁহতৰ পৰিচালনাৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনে ধৰণৰ?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

13। ব্ৰইলাৰ আৰু লেয়াৰসমূহৰ মাজত পাৰ্থক্য কি আৰু সিঁহতৰ পৰিচালনাৰ মাজত পাৰ্থক্য কেনে ধৰণৰ?

উত্তৰঃ- ব্ৰইলাৰ প্ৰজাতিৰ কুকুৰা পালন কৰা হয় মাংসৰ কাৰণে। আনহাতে কণী উৎপাদনৰ কাৰণে পালন কৰা হয় লেয়াৰ।ব্ৰইলাৰ আৰু লেয়াৰ কুকুৰাৰ পামঘৰ, পুষ্টিকৰ আহাৰ আৰু পাৰিলে কিছু পৰিমাণে বেলেগ হয়। ব্ৰইলাৰৰ দৈনিক যোগান ধৰা খাদ্যত উপযুক্ত চৰ্বী আৰু প্ৰ'টিনৰ পৰিমান বেছি থাকে। আনহাতে, লেয়াৰ প্ৰজাতিৰ খাদ্য ইয়াতকৈ অলপ বেলেগ হয়।

14। কি ধৰণে মাছ ধৰা হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

14। কি ধৰণে মাছ ধৰা হয়?

উত্তৰঃ- দুটা পদ্ধতিৰে মাছ পাব পাৰি। এটা পদ্ধতি হ'ল প্ৰাকৃতিক উৎসৰ পৰা মীন সংগ্ৰহ আৰু আনটো পদ্ধতি হ'ল মীন পাম পৰিচালনাৰ দ্বাৰা মৎস্য আহৰণ। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ জালৰ সহায়ত মাছসমূহ সংগ্ৰহ কৰা হয়।

15। মিশ্রিত মীন পালনৰ সুবিধাসমূহ কি কি?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

15। মিশ্রিত মীন পালনৰ সুবিধাসমূহ কি কি?

উত্তৰঃ- মিশ্রিত মীন পালনৰ সুবিধাসমূহ হ'ল -

i. মিশ্রিত মীন পালনত একেটা পুখুৰীত পাঁচ বা ছয়টা প্রজাতিৰ মাছ একেলগে পালিব পাৰি।

ii. বেলেগ বেলেগ খাদ্যাভাসৰ মাছৰ প্রসূতি বাচি লোৱা হয় কাৰণে খাদ্যৰ বাবে প্রতিযোগিতা নহয়।

iii. এই পদ্ধতিৰ দ্বাৰা অধিক উৎপাদন পাব পাৰি।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

16। মৌ উৎপাদনৰ কাৰণে বিভিন্ন মৌ প্ৰজাতিবোৰৰ কেনেধৰণৰ বৈশিষ্ট্য থকা প্ৰয়োজন?

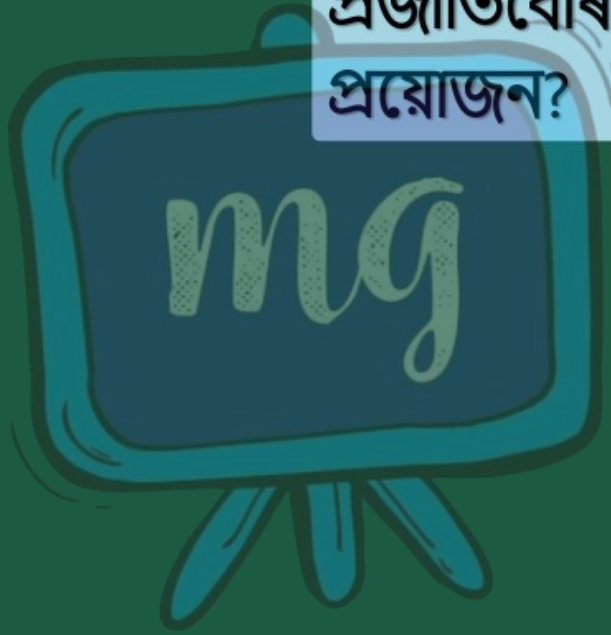

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

16। মৌ উৎপাদনৰ কাৰণে বিভিন্ন মৌ প্ৰজাতিবোৰৰ কেনেধৰণৰ বৈশিষ্ট্য থকা প্ৰয়োজন?

উত্তৰঃ- মৌ প্ৰজাতিবোৰ মৌ উৎপাদন ক্ষমতা বেছি হ'ব লাগিব লগতে যাতে সিহঁতে মৌ পালনত ব্যৱহাৰ কৰা মৌ বাহবোৰো দীর্ঘ দিনৰ বাবে থাকে তাক লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব। মৌ বাহত থকা মৌ প্ৰজাতিৰ প্ৰজনন ক্ষমতা ভাল হ'ব লাগিব। মৌ প্ৰজাতিবোৰ ৰোগমুক্ত বা ৰোগ প্ৰতিৰোধী ক্ষমতা থকা হ'ব লাগিব।

17। পেষ্টুৰেজ কি আৰু মৌ উৎপাদনৰ লগত ইয়াৰ কি সম্পৰ্ক ?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

17। পেষ্টুৰেজ কি আৰু মৌ উৎপাদনৰ লগত ইয়াৰ কি সম্পৰ্ক ?

উত্তৰঃ- পেষ্টুৰেজ হৈছে মৌ উৎপাদনৰ এক অবিচ্ছেদ্য অংশ। মৌ উৎপাদনৰ বাবে যিবোৰ প্ৰয়োজনীয় উপাদানৰ ওপৰত নির্ভৰ কৰে, যেনে - গছ, ঘাঁহ, আদি, এইবোৰ পেষ্টুৰেজৰ অন্তর্গত। পেষ্টুৰেজৰ লগত জড়িত বিভিন্ন কার্যকলাপ, যেনে - মৌ উৎপাদনৰ বাবে ব্যৱহৃত সঁজুলিৰ বিক্ৰী, মৌমাখি পোহা, আৰু মৌ সংগ্ৰহ আদি বিভিন্ন প্ৰতিষ্ঠানবোৰৰ দ্বাৰা সম্পন্ন কৰা হয়।

অনুশীলনী

1। শস্যৰ অধিক উৎপাদন কৰিব পৰা যিকোনো এটা পদ্ধতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা দিয়া।

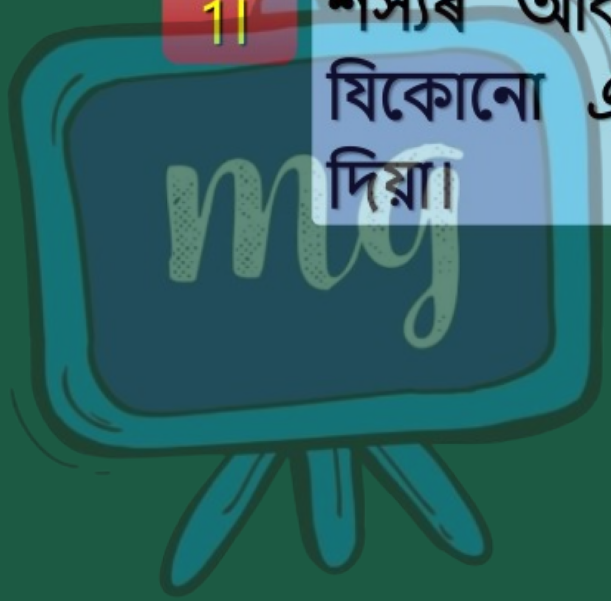

অনুশীলনী

1। শস্যৰ অধিক উৎপাদন কৰিব পৰা যিকোনো এটা পদ্ধতিৰ বিষয়ে বৰ্ণনা দিয়া।

উত্তৰঃ- অনুপোষক দ্ৰব্যৰ ব্যৱস্থাপনাঃ উদ্ভিদৰ বৃদ্ধিৰ বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন পোষক দ্ৰব্যৰ আবশ্যক। এইবোৰৰ কিছুমান পৰ্য্যাপ্ত পৰিমাণে আৱশ্যক হয় আৰু এইবোৰক মুখ্যপোষক দ্ৰব্য বুলি কোৱা হয়।

নাইট্রজেন, ফছফৰাছ, পটেছিয়াম, কেলছিয়াম, মেগনেছিয়াম আৰু ছালফাৰ হৈছে গুৰু পোষক দ্রব্য। আয়ৰণ, মেংগানিজ, ব'ৰণ, জিংং, কপাৰ, মলিবডেনাম আৰু ক্লৰিণ অতি কম পৰিমাণে আবশ্যক হয় আৰু এইবোৰক অনুপোষক দ্রব্য বুলি কোৱা হয়। এই পোষক দ্রব্যসমূহ ৰাসায়ণিক সাৰ বা জৈৱ সাৰৰ ৰূপত প্রয়োগ কৰা হয়। সাৰে উদ্ভিদক জীৱনদায়ক পোষক দ্রব্যৰ যোগান ধৰে আৰু লগতে মাটিৰ উৰ্বৰতা বৃদ্ধি কৰে। ফলত শস্য স্বাস্থ্যবান হয় আৰু উৎপাদন বৃদ্ধি হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

21 পথাৰত কিয় জৈৱ সাৰ আৰু কৃত্রিম সাৰ প্রয়োগ কৰা হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

2। পথাৰত কিয় জৈৱ সাৰ আৰু কৃত্রিম সাৰ প্রয়োগ কৰা হয়?

উত্তৰঃ- জৈৱ আৰু কৃত্রিম সাৰৰ প্রয়োজনীয়তা:

(i) জৈৱ আৰু কৃত্রিম সাৰে মাটিত পোষক দ্রব্যৰ যোগান ধৰে।

(ii) জৈৱ আৰু কৃত্রিম সাৰে মাটিৰ গঠন আৰু গুণাগুণৰ উৎকর্ষ সাধন কৰে। বালিঅঁহীয়া মাটিয়ে পানী ধৰি ৰাখিব পৰাত সহায় হয়। বোকা মাটিক পানী বন্ধ বা জমা হৈ থকাৰ পৰা ৰক্ষা কৰে।

(iii) মাটিত থকা অণুজীৱবিলাকক খাদ্য যোগান ধৰে।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3।

অন্তৰাৱৰ্তী কৃষি পদ্ধতি আৰু শস্যাবৰ্তনৰ সুবিধাসমূহ কি কি?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

3। অন্তৰাৱৰ্তী কৃষি পদ্ধতি আৰু শস্যাবৰ্তনৰ সুবিধাসমূহ কি কি?

উত্তৰঃ- অন্তৰাৱৰ্তী কৃষি পদ্ধতিৰ সুবিধা:-

i. এই পদ্ধতিত একে সময়তে দুই বা ততোধিক ফচল পাব পাৰি।

ii. এই পদ্ধতিত পোষক দ্ৰব্যৰ সঠিক প্ৰয়োগ হয়।

iii. কীটনাশক পতংগৰ বৃদ্ধি বন্ধ কৰে।

iv. এই পদ্ধতিত মাটিৰ উৰ্বৰতা ৰক্ষা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

শস্যাবর্তনৰ সুবিধা সমূহ :-

i. মাটিৰ উর্বৰতা বৃদ্ধি হয়। ফলত শস্যৰ উৎপাদন বাঢ়ে।

ii. মাটিত নাইট্রজেনৰ পৰিমাণ বৃদ্ধি হয়। কাৰণ এই পদ্ধতিত মাহজাতীয় উদ্ভিদবোৰ বায়ুৰ পৰা নাইট্রজেন শোষণ কৰি মাটিত স্থিতিকৰণ কৰে।

iii. কীট-পতংগৰ আক্রমণৰ পৰা উদ্ভিদক ৰক্ষা কৰে। কাৰণ বেলেগ বেলেগ শস্যৰ খেতি কৰাৰ ফলত কীট-পতংগ টিকি থাকিব নোৱাৰে।

iv. শস্যৰ গুণাগুণ উন্নত হয়।

v. মাটিৰ পোষক দ্ৰব্যসমূহ সঠিকভাৱে ব্যৱহাৰ হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। জিনীয় সালসলনি কৌশল কি ? ই কৃষি পদ্ধতিত কিয় উপযোগী ?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

4। জিনীয় সালসলনি কৌশল কি ? ই কৃষি পদ্ধতিত কিয় উপযোগী ?

উত্তৰঃ- নির্ধাৰিত গুণসম্পন্ন বিভিন্ন উদ্ভিদৰ মিলনৰ দ্বাৰা উৎপাদিত ফচলসমূহক বর্ণসংকৰ ফচল বুলি কোৱা হয়। ফচল উন্নত কৰিবলৈ নির্ধাৰিত উদ্ভিদৰ জিন প্রয়োগ কৰা হয়। এই পদ্ধতিক জিনীয় সালসলনি কৌশল বোলে। এই পদ্ধতিত উৎপাদিত ফচলবোৰ উন্নত মানদণ্ডৰ হয়। ৰোগ প্রতিৰোধী হয়। ফচলৰ আকাৰ ডাঙৰ হয়। কম সময়তে ফচল উৎপাদন হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

51 ভঁৰালত মজুত কৰি ৰখা শস্যৰ কেনেদৰে ক্ষতি সাধন হয় ?

সমগ্র শিক্ষা
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

5। ভঁৰালত মজুত কৰি ৰখা শস্যৰ কেনেদৰে ক্ষতি সাধন হয় ?

উত্তৰঃ- ভঁৰালত মজুত কৰি ৰখা শস্যৰ ক্ষতিৰ প্ৰধান কাৰক বিলাক হ'ল জৈৱিক কাৰক যেনে – পোক, এন্দুৰ, ভেঁকুৰ, চাঁহী, বেক্টেৰিয়া, জলীয় ভাপ। এইবিলাক কাৰকে শস্যৰ বীজৰ গুণাগুণ হ্ৰাস কৰে, ওজন কমায়, অংকুৰণ ভালদৰে নহয়, শস্যৰ বৰণ সলনি কৰে যাৰ বাবে বাণিজ্যিকভাৱে ক্ষতি হয়।

6। পশুপালনৰ দ্বাৰা কৃষকসমূহে কেনেকৈ লাভান্বিত হয় ?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

6। পশুপালনৰ দ্বাৰা কৃষকসমূহে কেনেকৈ লাভান্বিত হয় ?

উত্তৰঃ- পশুপালনৰ দ্বাৰা কৃষকসমূহ তলত দিয়া ধৰণে লাভান্বিত হয়: -

i. এইবোৰে আমাক মাংস, গাখীৰ আৰু গাখীৰৰ পৰা উৎপাদিত খাদ্যৰ যোগান ধৰে।

ii. এইবোৰৰ গোৱৰ সাৰ আৰু ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহাৰ হয়।

iii. এই জন্তুবোৰক বাহন হিচাপে, বোজা কঢ়িয়াবলৈ আৰু মাল-গাড়ী টানিবলৈ প্ৰয়োগ কৰা হয়।

iv. উদ্ভিদৰ প্ৰটিনৰ তুলনাত জন্তুৰে উচ্চমানৰ প্ৰটিনৰ যোগান ধৰে।

v. জন্তুৰে ঘাঁহ আৰু কৃষিজাত পেলনীয়া দ্ৰব্য খায়।

7। গো-পালনৰ দ্বাৰা কি কি লাভালাভ হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

7। গো-পালনৰ দ্বাৰা কি কি লাভালাভ হয়?

উত্তৰঃ- পশুপালনৰ দ্বাৰা কৃষকসমূহ তলত দিয়া ধৰণে লাভান্বিত হয়: -

i. এইবোৰে আমাক গাখীৰ আৰু গাখীৰৰ পৰা উৎপাদিত খাদ্যৰ যোগান ধৰে।

ii. এইবোৰৰ গোৱৰ সাৰ আৰু ইন্ধন হিচাপে ব্যৱহাৰ হয়।

iii. এই জন্তুবোৰক বাহন হিচাপে, বোজা কঢ়িয়াবলৈ আৰু মাল-গাড়ী টানিবলৈ প্রয়োগ কৰা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্র শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

iv. জন্তুৰে ঘাঁহ আৰু কৃষিজাত পেলনীয়া দ্ৰব্য খায়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪।

উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে 'পল্‌ট্ৰিপাম', মীন পাম আৰু মৌ-মাখি পালনত কি ব্যৱস্থা লোৱা হয়?

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

৪। উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিবৰ বাবে 'পল্‌ট্রিপাম', মীন পাম আৰু মৌ-মাখি পালনত কি ব্যৱস্থা লোৱা হয়?

উত্তৰঃ- উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে আটাইবোৰ পালনত উন্নত মানৰ সঁচ বাচি ল'ব লাগে। পল্‌ট্রি পামত সংগম-প্রজননৰ ফলত সৃষ্টি হোৱা নতুন প্রজাতি বাচি লোৱা হয়। উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে লগতে পুষ্টিকৰ সুষম খাদ্য দিয়াৰ উপৰিও ভেকচিন বা টীকাকৰণ কৰা হয়।মীন পালনত অধিক উৎপাদনৰ কাৰণে মিশ্রিত মীন পালনো কৰা হয়।

समग्र शिक्षा
Samagra Shiksha
সমগ্ৰ শিক্ষা

Under CSR Support by
ipca | Foundation

9। আহৰণ মীনক্ষেত্ৰ, 'মেৰীকালচাৰ', 'একুৱাকালচাৰ' আদিৰ মাজত কেনেকৈ পাৰ্থক্য বাচি উলিয়াবা?

9। আহৰণ মীনক্ষেত্ৰ, 'মেৰীকালচাৰ', 'একুৱাকালচাৰ' আদিৰ মাজত কেনেকৈ পার্থক্য বাচি উলিয়াবা?

উত্তৰঃ- সামুদ্রিক মীন ক্ষেত্রত মৎস্য ভাণ্ডাৰৰ চাহিদা পূৰণ কৰিবলৈ সাগৰীয় মীন পালন প্রক্রিয়া কৰা হয়। ইয়াক মেৰীকালচাৰ বুলি কোৱা হয়। আনহাতে, নির্মল পানী আৰু সাগৰৰ পানী মিহলি অঞ্চল (নদীৰ মোহনা আৰু লেগুণ) সমূহত কৰা মৎস্য উৎপাদন প্রক্রিয়াক একুৱাকালচাৰ বুলি কোৱা হয়।